

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ivs Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

Titulus XIII. De Torneamentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

TITVLVS XIII.

De Torneamentis.

SUMMARIUM.

1. Ratio Ordinis.
2. Torneamenta sunt solennes Ludi Eque-
stres.
3. Sub gravibus penis olim prohibiti:
4. Hodie, cum vita periculum abest, lai-
cia:
5. Non etiam clericis permiffi.

1. **U**T evitentur homicidia, Ecclesia tolli & vitari voluit frequentiores eorum causas & occasiones, ut sunt Torneamenta, Duella & ars Sagittariorum seu Ballistariorum, de quibus salubriter constituta ad hanc & proximè sequentes duas Rubricas referuntur.

2. Torneamenta, Germanicè *Thurnier* à Græca voce *θῶρνιον*, sive circumeundò sic dicta, sunt Nundinæ sive hastiludia & solennes pugnæ equestres; in quibus milites sive, ut superioribus sæculis frequenter in Germania, Equestris Ordinis nobiles ex condicito convenire, & ad ostentationem virium, peritiæ tractandorum armorum, audaciaque suæ congregari solent, ut ex Concilio Lateranensi, sub Alexandro III. celebrato, refertur c. 1. & ibi notant Honorius n. 1. & Gonzalez n. 5.

3. Fieri autem huiusmodi Torneamenta sive hastiludia duplici modò possunt. Primò quidem temerè, hastis acutas cu-

spides præfixas habentibus, aliisque armis advulnera infligenda expeditis: quò modò licet veteri Pandectarum permiffa videantur, l. *Qua actione* 7. §. 4. ff. ad L. Aquil. § 1. Solent 2. ff. de Aleat. novò tamen Codicis, l. *Unic. C. de Gladiat.* & præsertim Canonico Jure propter cædes & animarum pericula, quæ frequenter evenire solent, prohibita sunt; ut, si quis in iis occubisset, non solum occidens plecteretur instar voluntarii homicidæ, secundum Hostiens. in *Summa* n. 3. sed laico occiso, quantumvis ante obitum poenitenti concedatur sacrum Viaticum; quia Ecclesia nunquam claudit gremium redeunti, c. *Quod in te* 11. de Penit. & remiss. mortuo tamen ad terrorem & correctionem aliorum sepultura Ecclesiastica denegatur, c. 1. & c. *fin. hâc Rubr.* & Trident. *Sess. 25. cap. 19. de Reformat.*

Secundò, adhibitâ cautelâ, v.g. hastis sine cuspidè, vel aliis armis hebetatis congregandiò: cujusmodi etiam Torneamenta olim à Clemente V. in Concilio Viennensi *Constit.* quæ incipit *Passiones* editâ sub excommunicatione Papæ reservatâ prohibita fuerunt; propter immodicos sumptus, quibus in splendorem & apparatus profusis exhausti nobiles alique fideles ab ordinario Terræ sanctæ subsidio, & assumptione S. Crucis abstrahantur, Gonzalez in c. *fin. cit. n. 7.* Postea tamen censuræ istæ ad Regis Franciæ, & Germaniæ nostræ Principum ac Magnatum

Magnatum instantiam revocatae sunt à Joanne XXII. *Extravag. Unica hanc Rubr.* Unde hodie istiusmodi Torneamenta sive innoxii ludi Equestres in Principum inauguratione, nativitate, nuptiis &c. laicis interdicti non sunt, si cum debita moderatione, itaque instituuntur; ut non sit periculum caedis, aut gravis vulneris, nisi casu & per accidens, secuturi, Navarrus *Manual. cap. 19. n. 9.* & Stephan. Costa *Tracl. de Ludo art. 1. §. 2. n. 31.*

5. *Lais, inquam iterato; quia clericis Torneamenta sive hastiludia utroque: &*

priori quidem modo instituta prohibita sunt *can. Quicumque clericus 3. q. 4.* ubi pro eo, qui in iis occumbit, in poenam oblationes & orationes publicae prohibita: sepultura tamen Ecclesiastica; quod persona Deo dicata sit, non est denegata. Posteriori autem modo inita in Conciliis Herbipolensi, *can. IV.* clericis ea vetante sub Honorio IV. & Salisburgenfi, sub Martino V. eosdem, in quacunque dignitate constituti sint, si hastiludii vacaverint, anathemate feriente, ut refert *cit. Gonzalez n. 6. §. 11.*

TITULUS XIV.

De Clericis pugnantibus in Duello.

SUMMARIUM.

1. Duelli etymon ac definitio.	15. Et ad duellum provocantes, eò non securo:
2. Divisio in Publicum & Privatum.	16. Etsi hoc casu excommunicationem patrum
3. Licitum est duellum, subrogatù bello,	17. Non etiam casu &c. presentes incurvant.
4. Ad frangendos hostium animos &c.	18. Privatio sepulturae sacra lata sententia est,
5. Vel pro vita ac fortunarum defensione susceptum.	19. Et incurritur à duellantibus, qui paenitentes decedunt:
6. Illicitum, si ad virium & peritia militaris ostentationem,	20. Nisi post unum alteri unum diem primum moriantur.
7. Illata injuria vindicationem,	21. Reservatio censura, duello privato contracta, non ubique est in usu.
8. Aut Veritatis, Justitiae, vel Innocentiae probationem subeat.	
9. Pro honoris defensione ad duellum provocare,	
10. Et id oblatum acceptare, non licet.	
11. Pena in duellantes Civili,	
12. Et Canonico Jure in eos, si clerici,	
13. Etsi laici sint, constituta.	
14. Eas non incurrit in rixa, subito orta, congregantes,	

Duellum sic dicitur, quasi Duorum, sive duarum partium sit bellum, Jacob. de Castill. *Tracl. de Duello, Proam. n. 1. §. 8.* & latè quidem quodcumque duarum partium: strictè verò & in sensu hujus Rubricae